

**AKTUALIZACJA „PROJEKTU ZAŁOŻEŃ DO PLANU ZAOPATRZENIA W CIEPŁO,
ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ I PALIWA GAZOWE DLA MIASTA KATOWICE”**

Lokalna Polityka Energetyczna Miasta Katowice

Nr projektu:	Str./str.:
W-880.15	2/9
KOD DCC	

SPIS TREŚCI

15.1 Wstęp do Lokalnej Polityki Energetycznej.....	3
15.2 Wymagania ustawowe wobec miasta Katowice w zakresie gospodarki energią.....	3
15.3 Uwarunkowania pozaustawowe.....	4
15.4 Obecnie prowadzone działania miasta Katowice związane z gospodarką energią.....	5
15.5 Nowe, potencjalne, kierunki prowadzenia lokalnej polityki energetycznej..	5

15.1 Wstęp do Lokalnej Polityki Energetycznej

Przez Lokalną Politykę Energetyczną (LPE) należy rozumieć dążenie do realizacji zadań oraz celów przedstawionych w niniejszym opracowaniu, a ukierunkowanych na dwa podstawowe założenia, postawione przed miastem Katowice do realizacji poprzez zapisy zawarte w Ustawie Prawo Energetyczne, a mianowicie:

- planowanie i organizacja zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe na obszarze gminy,
- planowanie i organizacja działań mających na celu racjonalizację zużycia energii i promocję rozwiązań zmniejszających zużycie energii na obszarze gminy.

Realizacja tych działań może przebiegać w bardzo różny sposób w każdej z polskich gmin, co uwarunkowane jest m.in. lokalnymi zależnościami gospodarczymi oraz ekonomicznymi. Wszystkie jednak gminy posiadają identyczne narzędzia służące realizacji powyższych celów. Narzędziami tymi są przede wszystkim szereg nadanych gminom uprawnień i obowiązków poprzez ustawy i rozporządzenia, możliwości uzyskania finansowania dla planów i programów służących poprawie racjonalizacji zużycia energii oraz zmniejszeniu ich zużycia na środowisko naturalne. W sposób ogólny można powiedzieć, że Lokalna Polityka Energetyczna miasta Katowice powinna określać zasady lokalnego rozwoju, uwzględniającego dążenie do tzw. ładu energetycznego poprzez kontynuację zadań obecnie prowadzonych oraz podjęcie realizacji nowych programów służących poprawie efektywności energetycznej miasta.

Powyższe wiązać się będzie z podniesieniem atrakcyjności miasta, poprawie jakości środowiska naturalnego, dążeniem do minimalizacji kosztów związanych z gospodarką energią oraz stymulacją rozwoju gospodarczego.

15.2 Wymagania ustawowe wobec miasta Katowice w zakresie gospodarki energią

Wymaganiami ustawowymi, postawionymi przed miastem Katowice, są przede wszystkim zadania wyspecyfikowane w Ustawie o efektywności energetycznej (z dnia 15 kwietnia 2011 roku), w której to nakreślono kilka możliwych sposobów poprawy efektywności energetycznej na terenie gminy, są to następujące środki:

1. Umowa, której przedmiotem jest realizacja i finansowanie przedsięwzięcia służącego poprawie efektywności energetycznej;
2. Nabycie nowego urządzenia, instalacji lub pojazdu, charakteryzujących się niskim zużyciem energii oraz niskimi kosztami eksploatacji;
3. Wymiana eksploatowanego urządzenia, instalacji lub pojazdu na urządzenie, instalację lub pojazd, o których mowa w pkt 2, albo ich modernizacja;
4. Nabycie lub wynajęcie efektywnych energetycznie budynków lub ich części albo

przebudowa lub remont użytkowanych budynków, w tym realizacja przedsięwzięcia termomodernizacyjnego w rozumieniu ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów (Dz. U. Nr 223, poz. 1459, z 2009 r. Nr 157, poz. 1241 oraz z 2010 r. Nr 76, poz. 493);

5. Sporządzenie audytu energetycznego w rozumieniu ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów eksploatowanych budynków w rozumieniu ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2010 r. Nr 243, poz. 1623 oraz z 2011 r. Nr 32, poz. 159 i Nr 45, poz. 235), o powierzchni użytkowej powyżej 500 m², których jednostka sektora publicznego jest właścicielem lub zarządcą.

Jednostki Samorządu Terytorialnego zostały zobligowane do realizacji co najmniej dwóch z powyższych środków oraz o podawaniu do publicznej wiadomości informacji na temat ich sposobów realizacji.

W najbliższej przyszłości spodziewać się należy nałożenia na JST nowych zobowiązań ustawowych, które będą efektem transponowania do prawa krajowego Dyrektywy 2012/27/UE z dnia 25 października 2012 r. w sprawie efektywności energetycznej. Dyrektywa ta nakazuje, by corocznie poddawanej termomodernizacji było 3% całkowitej powierzchni użytkowej budynków, będącą własnością instytucji publicznych.

15.3 Uwarunkowania pozaustawowe

Inne niż ustawowe, uwarunkowania skłaniające do prowadzenia spójnej, ukierunkowanej na poprawę efektywności energetycznej to działania w sposób pośredni wynikający z oczekiwać społecznych wobec miasta, mające na celu podniesienie jego atrakcyjności zarówno dla mieszkańców, jak i dla przedsiębiorców funkcjonujących na terenie miasta. Spełnienie oczekiwać tych grup, w części dotyczącej gospodarką energią oraz wpływem na środowisko naturalne, przynieść powinno efekt w postaci zwiększenia zainteresowania mieszkańców oraz przedsiębiorców miastem, co wpłynie na atrakcyjność miasta, dzięki czemu również poprawione zostaną warunki życia i funkcjonowania już obecnych mieszkańców oraz przedsiębiorców.

Jednym z podstawowych uwarunkowań mających wpływ na przyszły rozwój miasta jest aktualny stan powietrza atmosferycznego na terenie miasta.

W części 05 niniejszego opracowania dokonano analizy jakości powietrza w mieście Katowice, która wskazuje, iż należy prowadzić działania zmierzające do jej poprawy, ze względu na liczne przekroczenia dopuszczalnych norm emisyjnych, które nasilają się zwłaszcza w czasie sezonu grzewczego.

15.4 Obecnie prowadzone działania miasta Katowice związane z gospodarką energią

W części 05 oraz 10 niniejszego opracowania w sposób szczegółowy opisano prowadzone do tej pory przez miasto Katowice działania, które to obrazują obecną politykę energetyczną miasta. Wskazane zostały prowadzone przez miasto Katowice działania sięgające roku 1995. Znamiennym jest, że w ostatnich latach zintensyfikowane zostały różnego rodzaju akcje oraz działania nakierowane nie tylko na bezpośrednie metody poprawy efektywności energetycznej, ale również te pośrednie, mające na celu zwiększenie wśród mieszkańców miasta świadomości energetycznej. Działania takie prowadzone są często już wśród najmłodszych mieszkańców miasta poprzez uczestnictwo szkół w różnego rodzaju akcjach oraz programach związanych z poszanowaniem energii.

Co ważne, w ramach Urzędu utworzony został Referat Zarządzania Energią, który funkcjonuje w ramach struktur Wydziału Budynków i Dróg. Zadania postawione przed pracownikami tego Referatu w sposób bezpośredni dotyczą inicjowania oraz realizacji działań zmierzających do ujednoczenia polityki energetycznej miasta Katowice. Prowadzenie ujednoczonej polityki energetycznej jest istotne nie tylko ze względu na obszerność zagadnienia, ale również ze względu na mnogość organów wykonawczych działających w ramach miasta Katowice, a mających wpływ na gospodarkę energetyczną w mieście.

Szczegółowy opis, obrazujący skalę wpływu poszczególnych jednostek organizacyjnych na gospodarkę energetyczną miasta Katowice, zamieszczono w części 14 niniejszego opracowania. Istotnym jest, w związku z tak szerokim zagadnieniem, by Referat Zarządzania Energią pełnił rolę koordynatora wszelkich działań dotyczących energetyki.

Istotnym jest fakt, iż w ostatnich latach miasto Katowice przeznaczyło znaczne środki finansowe na realizację bieżących zadań mających na celu poprawę gospodarki energetycznej na terenie miasta czy też działań zmierzających do poprawy stanu powietrza atmosferycznego. Ważnym jest, by zadania realizowane do tej pory przez miasto były kontynuowane w przyszłych latach.

15.5 Nowe, potencjalne, kierunki prowadzenia lokalnej polityki energetycznej

Niniejsze opracowanie jest aktualizacją dokumentu uchwalonego przez Radę Miasta Katowice w roku 2001. Ze względu na odległą perspektywę czasową pomiędzy poprzednim a obecnie przygotowanym dokumentem, staje się on pierwszym od wielu lat zintegrowanym dokumentem planistycznym, dotyczącym sektora energetyki, powstałym na potrzeby miasta Katowice. Nadzór nad realizacją niniejszego opracowania, to jedno z pierwszych, formalnie przypisanych Referatowi Zarządzania Energią, działań. W dokumencie tym przeanalizowano obecne oraz przyszłe zapotrzebowanie na media energetyczne, dokonano oceny bezpieczeństwa

energetycznego miasta Katowice, przeanalizowano wpływ gospodarki energią na stan powietrza atmosferycznego na terenie miasta, opisano szereg możliwych ścieżek postępowania zmierzających do jego dalszej poprawy. Opracowanie to może służyć jako dokument bazowy do realizacji kolejnych opracowań planistycznych, nakierunkowanych na konkretne działania organizacyjne, a także wskazujące potencjalne kierunki działań.

Wśród przyszłych potencjalnych kierunków działań dotyczących gospodarką energetyczną wyróżnić należy następujące pozycje, w sposób szerszy opisane w poszczególnych częściach niniejszego dokumentu. Dla większości zadań wskazano proponowane terminy realizacji poszczególnych zadań oraz jednostki organizacyjne, które winny być odpowiedzialne za realizację poszczególnego zadania, aczkolwiek w czasie realizacji danego zadania wymagany będzie również udział innych jednostek organizacyjnych:

- a) Opracowanie Planu Gospodarki Niskoemisyjnej, którego jednym z głównych celów będzie przygotowanie bazy danych służącej do wyznaczania emisji zanieczyszczeń powietrza i monitorowania jej zmian na terenie miasta. Powstanie zatem niezwykle istotne narzędzie, które będzie w stanie w sposób coroczny odpowiadać na pytanie, czy działania proekologiczne, prowadzone przez władze miasta, przynoszą oczekiwane rezultaty.
- b) Ujednolicenie zapisów Miejsowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego, których opiniowanie, w zakresie zaopatrzenia w media energetyczne, należy realizować w Referacie Zarządzania Energią. Ponadto w trakcie wykonywania MPZP należy ściśle współpracować z poszczególnymi przedsiębiorstwami energetycznymi.
- c) Opracowanie dynamiki wypełnienia się obszarów bilansowych oraz określić kierunki wypełniania się obszarów bilansowych. Wnioski z wykonanych analiz należy przekazać do Przedsiębiorstw Energetycznych, które posiadają w ten sposób wiedzę pozwalającą na lepsze planowanie rozwoju swoich instalacji na terenie miasta. Opracowanie tej analizy możliwe jest do realizacji wspólnie z Przedsiębiorstwami Energetycznymi.
- d) Umożliwienie, na zasadzie wzajemności dostępu, do zasobów mapowych Przedsiębiorstw Energetycznych oraz miasta Katowice. Możliwe jest podpisanie umowy na wymianę danych, na mocy której co kilka miesięcy przesyłane do Urzędu Miasta mogą być zaktualizowane mapy sieci przesyłowych i dystrybucyjnych znajdujących się na terenie miasta, w zamian przekazując systematycznie do Przedsiębiorstw Energetycznych aktualne informacje o numerach działek, budynków oraz innych informacjach, mogących poprawić płynność działania i rozwoju tych przedsiębiorstw.
- e) Pozyskanie białych certyfikatów na realizację działań proekologicznych,
- f) Współpraca władz miasta z Operatorem Systemu Dystrybucyjnego (OSD), oraz

Operatorem Systemu Przesyłowego (OSP) celem wprowadzenia sieci Smart Grid na jak najszerszym obszarze miasta.

- g) Przeprowadzenie kompleksowych badań na temat natężenia ruchu samochodowego na terenie miasta Katowice. Wyniki badań pozwolą na określenie precyzyjnych celów miasta w zakresie walki z emisją substancji zanieczyszczających atmosferę pochodzących z sektora transportu drogowego.
- h) Współpraca na szczeblu wojewódzkim w ramach obserwacji rynku CNG w Polsce i ewentualne wdrożenie działań zmierzających do jego szerszego wykorzystania oraz zabudowy na terenie miasta stacji paliw CNG.
- i) Rozwój punktów ładowania samochodów energią elektryczną.
- j) Analiza przystąpienia miasta Katowice do Porozumienia między Burmistrzami (Covenant of Mayors). Porozumienie to jest ruchem skupiającym władze lokalne i regionalne, które zobowiązują się do podniesienia efektywności energetycznej poprzez zadeklarowanych przez siebie działania ku temu zmierzające. Uczestnictwo w tej inicjatywie jest dobrowolne, natomiast jego uczestnicy zobowiązani są do prowadzenia działań proekologicznych, mających na celu wypełnienie m.in. zadań postawionych w tzw. pakiecie 3x20, do których, poprzez uczestnictwo w Porozumieniu, można uzyskać dofinansowania do planowanych działań.
- k) Opracowanie dokumentu pt. „Plan działań na rzecz zrównoważonej energii” (tzw. SEAP, z jęz. ang.: Sustainable Energy Action Plans). Opracowanie tego dokumentu jest w sposób bezpośredni powiązany z ewentualnym przystąpieniem do Porozumienia między Burmistrzami i jest jednym z zadań, jakie należy wykonać w takim przypadku. Dokument ten należy opracować w ciągu jednego roku od przystąpienia do Porozumienia. SEAP wykorzystuje rezultaty bazowej inwentaryzacji emisji w celu określenia priorytetowych obszarów działań oraz możliwości osiągnięcia przyjętego przez władze miasta celu redukcji emisji CO₂. Definiuje on również konkretne środki służące osiągnięciu tego celu, wraz z ich ramami czasowymi. W dokumencie SEAP w sposób szczegółowy przeanalizować można wszystkie z powyższych wymienionych działań.

Powyższe zadania zestawiono w zbiorczej tabeli:

Tabela 15.1

Zadanie	Termin wykonania zadania								Koszt (tys. zł)	Wydział odpowiedzialny
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020			
Opracowanie Planu Gospodarki Niskoemisyjnej	x							105	WKŚ, WBD, WFE, WRM	
Realizacja zadań zawartych w Planie Gospodarki Niskoemisyjnej	x	x	x	x	x	x	x	Wg PGN	WKŚ, WBD, WFE, WRM, WIN, BZP, WP	
Aktualizacja Planu Gospodarki Niskoemisyjnej				x			x	Wg PGN	WKŚ, WBD, WFE, WRM	
Aktualizacja Założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe				x			x	Wg PGN	WBD, WIN, WKŚ	
Ujednoczenie zapisów Miejskowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego dotyczących zasad rozbudowy infrastruktury technicznej	x	x	x	x	x	x	x	Zadanie własne	WPP, WKŚ, WBD	
Opracowanie dynamiki wypełnienia się obszarów bilansowych		x	x					Zadanie własne	WRM, WOIS, WBD	
Umożliwienie, na zasadzie wzajemności, dostępu do zasobów mapowych Przedsiębiorstw Energetycznych oraz miasta Katowice		x	x	x	x	x	x	Bezkosztowo	WG, WRM, WBD	
Analiza możliwości pozyskania tzw. "białych certyfikatów"		x	x					25	WBD	
Współpraca miasta Katowice z Operatorem Systemu Dystrybucyjnego (OSD), oraz Operatorem Systemu Przesyłowego (OSP) celem wprowadzenia sieci Smart Grid		x	x	x	x	x	x	Zadanie własne	PWI, WBD	
Przeprowadzenie kompleksowych badań na temat natężenia ruchu samochodowego na terenie miasta Katowice wraz z opracowaniem wieloletniego planu transportu publicznego oraz opracowaniem modelu		x	x					1 200	WRM,	

Zadanie	Termin wykonania zadania								Koszt (tys. zł)	Wydział odpowiedzialny
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020			
ruchu										
Wdrożenie działań zmierzających do szerszego wykorzystania oraz zabudowy na terenie miasta stacji paliw CNG	x	x	x	x	x	x	x	Zadanie własne	PWI, WBD	
Rozwój punktów ładowania samochodów energią elektryczną	x	x	x	x	x	x	x	Zadanie własne	PWI, WBD, WKŚ, WFE	
Analiza przystąpienia miasta Katowice do „Porozumienia między Burmistrzami”		x						Zadanie własne	WBD	
Monitoring „Założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla miasta Katowice” za pomocą wskaźników SAS	x	x	x	x	x	x	x	Zadanie własne	WBD	